

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

217. An pragmatica super Chartam, vulgo dictam Papel sellado, violet
Immunitatem Ecclesiasticam? Et pro roboranda doctrina huius quæstionis
aliqua aliæ diuersæ difficultates pro Immunitate ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

audeat sine illorū licentia qua sane ordinatione non solum ſæculares, ſed etiam Regulares exempti comprehenduntur. Ergo & Princeps ſæcularis poterit idem ſtatuerē, obligando non ſolum laicos, ſed etiam Clericos exemptos, vt conſeruetur æqualitas, iuxta textum in l. fin. C. de fruct. & lit. expenſ.

2. At hiſ non obſtantibus Aloyſius Bariola conſil. 34. per totum contrariam ſententiam tenet, quia ſtatutum vides acquirit à poteſtate ſtatuentium, ex l. final. ff. de iuriſd. om. iudic. & cap. à nobis, de ſentent. excommunic. Sed ſæculares ſupra Eccleſiaſticos nullam habent facultatem, ex cap. Eccleſia S. Mariae, de conſtit. ergo, &c. Deinde ſi Clericus in ſummam D. Thom. vel in Bullam Cœnæ librum imprimere vellet, ſi Poteſtas ſæcularis velit in vim ſui ſtatuti facultatem illum imprimendi concedere, id aliud non erit, quàm in cauſis ſpiritualibus & Eccleſiaſticis ad ipſius forum non modò indirec̄te, ſed directè trahere. Sed hoc eſt contra Canonem 15. Bullæ Cœnæ. ergo, &c.

3. Ad argumentum verò reſpondetur Episcopos poſſe id ſtatuerē ad finem ſpiritualem Clericos & ſæculares propriæ diœceſis ligando, ex Concilio Lateranenſi ſeſſ. 10. tum ex Triden. ſeſſ. 4. tum ex Bullis Apoſtolicis & decretis Cardinalium, vnde non eſt attendenda ratio inæqualitatis. Adde quòd in tali caſu Episcopi habent poteſtatem ligandi laicos, non autem eſt contra laici ligandi Clericos, etiam ſi tale ſtatutum feratur ob bonum publicum, quia vtilitas publica non confert iuriſdictionem Principi laico in perſonas Eccleſiaſticas. Et hæc omnia docet Bariola ubi ſupra qui reſpondet ad alia argumenta contraria, & adducit pro hac firmanda ſententia, multas alias rationes: tu ad illum, & non pigebit.

RESOL. CCXVII.

An Pragmatica ſuper Chartam, vulgo dictam Papel ſellado, violet Immunitatem Eccleſiaſticam?
Et pro roboranda doctrina huius quaſtionis aliqua alia diuerſa difficultates pro Immunitate Eccleſiaſtica diſcutiuntur. Ex part. 6. tract. 8. & Miſc. 3. Reſol. 1.

§. 1. DE hoc caſu conſultus fui anno 1638. ab Excellentiffimo Principe Paternionis tunc in Regno Siciliae Protege meritiffimo, & ei reſponſum dedi taxationem ſupradicti papyri ſignati, nomine tantum Regaliam, ſed reuera Gabellam exiſtimandam eſſe. Vnde, ad ſubleuandas Regis vrgentes neceſſitates, in Parlamento, ſeu Comitibus Regni imponendam neceſſarium dixi, excluſis tamen ab eius ſolutione Eccleſiaſticis, ſed pro negatiua ſententia aliqua adduci poſſunt argumenta, quæ hinc ex propria penu, Doctorum auctoritate ſtabilire conabor, vt veritas noſtræ ſententia; poſtea magis cluceſcat.

2. Probatur igitur primò opinio negatiua; quia Clerici ſunt ciues, & pars Reipublicæ, vt habetur in cap. cum nullus, de temporibus ordinand. & docet Bart. in leg. 1. ad municip. Villalobos in ſumma tom. 1. tract. 2. difficult. 31. num. 1. & alij. Ergo ſunt adſtricti ſeruate leges laras pro bono publico, vt probat Caſtillo Sotomaior de reuſis, tom. 7. cap. 8. num. 21. & alij, ſed talis eſt lex, de qua loquimur: nam Papyrus ſignatum efficitur ad conſeruandam legalitatem Scripturarum, & ad falſitates euitandas. Ergo, &c.

3. ſecundò, quia impreſſio Regij ſigilli ſuper Chartam eſt Regalia; ergo in caſu noſtro charta ſi-

gnata effecta eſt res propria Regis; vnde poteſt illam vendere, & eius pretium taxare. Et ſicut Clerici, vt notat Auendaño de conſ. cap. 32. num. 10. Lafarte de Decima, cap. 10. num. 3. Mexia in Pragmat. Tax. Pan. concl. 5. n. 39. Salas de empr. dub. 9. n. 2. & alij communiter, tenentur ſoluere pretium rerum venalium à Principe taxatarum: ita tenebuntur ſoluere pretium dictæ chartæ ſignatæ, quam vt rem propriam Princeps vendit cum Regio ſigillo.

4. Tertio, certum eſt, quòd ex iuſta cauſa Rex poteſt alteri concedere venditionem aliquarum mercium, vt tradit Azorius tom. 3. l. 8. cap. 18. Filiucius tom. 2. tract. 35. cap. 8. num. 223. Moſeſius in ſumma tom. 2. tract. 12. cap. 5. num. 113. & alij communiter: ergo dicendum eſt poſſe priuatiuè reſeruare ſibi venditionem papyri ſignati, per ea quæ adducit Molina de iuſtit. tom. 2. tract. 2. diſp. 345. num. 3. Et idem in Hiſpania multæ merces dicuntur vulgo Eſtancatæ & pertinent ad Regem, vt ſal, piper, chartæ pictæ, &c. Vnde non deſinam hic apponere verba Ariſtotelis lib. 1. Politic. cap. 11. ſic aſſerentis. Quare, & nonnullæ Ciuitates hanc ſibi viam ad pecuniam parandam, cum eius indigent, muniunt: aſſequentur enim, vt ſingularem rerum venalium vendendarum facultatem, ſolæ habeant. Ita ille. Hinc Gaſparus Klockius tract. Nomico-politico, de contribut. cap. 1. num. 117. & Chriſtophorus Befoldus in diſcuſſ. Politic. de Arario. cap. 4. num. 15. obſeruant, quòd Rex Gallia non patitur, quemquam Regni ſui ſalem vendere: ſic & in caſu noſtro, vt dictum eſt, potuit Rex priuatiuè ſibi reſeruare venditionem chartæ ſignatæ.

5. Quarto, Clerici in aliquibus locis ſoluunt ius tractæ ex rebus, quas extrahunt extra Regnum ratione Regalia; quæ competit Regi ex Portu, vt docet Carolus de Graſſis de effect. Cleric. effect. 2. num. 294. Ergo & in caſu noſtro ſoluenda erit quantitas taxæ pro papyro ſignato, tanquam fructus ex Regalia proueniens.

6. Sed hiſ minime ſuffragantibus, puto ſupradictam Pragmaticam Papyri ſignati, ſi comprehendat Clericos, infringere libertatem Eccleſiaſticam. Quod patet primò ex verbis Bullæ Cœnæ, in qua Pontifices in Canon. 15. dant pro infectis, & anathematizant omnes ordinationes & conſtitutiones: vnde libertas Eccleſiaſtica directè, vel indirec̄te, vel alio quouis modo reſtringitur: ſed in caſu, de quo loquimur ſaltem indirec̄te libertas Eccleſiaſtica læditur & reſtringitur. Ergo, &c. Probo minorem: nam libertas Eccleſiaſtica hoc Clericis præbet, vt habeant facultatem faciendi quod eis placeat, niſi illicitum ſit, vt patet ex leg. libertas, ff. de ſtat. hominum. & docet Cochier de libert. Eccleſiaſt. p. 2. c. 15. n. 6. Gatticus in allegat. pro Eccleſia, fol. 208. §. Tertio probatur. Specrellus decif. 12. n. 42. Bonacina in Bullam Cœnæ, diſp. 1. quaſt. 16. ſect. 2. punct. 2. num. 14. Reginald. tom. 1. lib. 9. cap. 23. num. 358. & alij. Sed per pragmaticam, de qua loquitur, Papyri ſignati, Clerici non poſſunt ampliùs facere id, quòd prius liberè eis facere permiſſum erat: nam non poſſunt ampliùs in iudicio vti chartis Papyraceis, & alia inſtrumenta efficere, niſi Papyrus ſit regio ſigillo ſignata: ergo clarè apparet dictam Pragmaticam eſſe contra libertatem Eccleſiaſticam, cum illam lædat, ac reſtringat: etenim Clerici per illam non poſſunt deinde illud facere, quod antea impunè, & licitè faciebant. Conſtituantur ſupradicta; nam ordinationes, Pragmaticæ, & ſtatuta prohibentes vel præcipientes Clericis id quòd eis, nec diuino, nec humano iure prohibitum, vel præceptum eſt, violant immunitatem Eccleſiaſticam, vt docet Felinus in cap. Eccleſia S. Mariae, de conſtit. §. Reſtat. num.

Sup. hoc tit. tra in 8. 11. & in alio eius not.

Sup. hoc tit. in Reſol. 94. §. Reſtat. num.

num. 72. & 73. Quem citat & sequitur Humada in
 scholio ad Gregorium Lopez leg. 3. tit. 2. part. 1. gloss. 6.
 num. 3. fol. 28. col. 4. Zecchius de Republ. Christ. tit. de
 Clericis fol. mibi 410. Soula in Bull. Cena. cap. 16.
 Clericis fol. mibi 410. Soula in Bull. Cena. cap. 16.
 disput. 84. concl. 3. Alderanus Mascardus de interpret.
 statut. concl. 1. num. 88. Filliue. tom. 1. tract. 16. cap. 10.
 num. 270. §. tertio ea. Reginaldus tom. 1. lib. 9. cap. 23.
 n. 358. §. tenendum est tertio. Duardus in Bull. Cen. lib. 2.
 can. 15. quast. 19. num. 1. Laderchius conf. 103. n. 1. An-
 nibaldus in additionib. ad Mandatum lib. 1. consil. 8.
 liter. H. Sayrus de censur. lib. 3. can. 19. num. 9. §. Sic
 etiam. Bonacina in Bull. Cen. disput. 1. quast. 16. sect. 2.
 punct. 2. num. 51. & alij. Sed nullo iure prohibitum est
 Clericis, ne instrumenta conficiant, neque in iudicio
 vtiuntur alia charta, qua vsque adhuc omnes
 liberè, licitè, & impunè vsi sunt: ergo hanc Prag-
 maticam prohibentem ne Clerici vtiuntur alia char-
 ta in iudiciis, quam signata sigillo Regis esse contra
 immunitatem Ecclesiasticam dicendum est, cum pro-
 hibeat Clericis id quod eis nec diuino, nec humano
 iure prohibitum est.

7. Probatur secundò. Non solum de iure huma-
 no, sed etiam de iure diuino Clericos esse exemptos
 à solutione Gabellarum ex multis iuribus & Docto-
 ribus firmat nouissimè Sacra Rota in Albanensi
 Gabellæ, die 28. Iunij 1630. coram Domino meo
 Merlino, nunc meritissimo Decano, & in Barchi-
 nonensi exemptionis die 28. Iunij 1636 coram bon.
 mem. Cocchino; & ego satis probavi in part. 5. tract. 1.
 resolut. 21. Sed ex sumptione Papyri signati Clerici
 soluerent gabellam: ergo necessariò sequitur supra-
 dictam Pragmaticam dictam Papyrum statuentem
 violare libertatem Ecclesiasticam. Minor argumenti,
 in quo adest difficultas examinanda erit: nam ad-
 uersarij putant, vt supra dictum est, hanc non esse
 gabellam, sed Regaliam, quæ etiam Clericis inclu-
 dit. Sed hoc purum figmentum esse puto, & chime-
 ricam speculationem vt docent: nam Klochius in rr.
 Nomico Politico de contribution. cap. 3. n. 288. Cabedo
 part. 2. decis. 42. num. 4. & alij, etiam Gabellæ dicuntur
 Regaliæ, sub quo Regalium nomine compre-
 henduntur etiam Angariæ, & Parangariæ, vt obseruat
 Sixtinus de Regal. lib. 2. cap. 13. Cuiacius in leg. vlt.
 Cod. de Fabricen. lib. 11. Hotomanus in Lexico feudali
 ver. Angaria. Godelinus de iure nouissimo lib. 5. cap. 3.
 Lidemanus in exercitat. feudali. cap. 3. num. 57. Altarus
 de officio fiscalis Gloss. 20. §. 12. num. 471. Et tamen, vt
 certum est, non ex hoc sequitur Clericos ad illas ten-
 neri. Adde quod multæ aliæ exactiones prouenientes
 ex Regaliis impositis, dicuntur etiam gabellæ à Do-
 ctoribus. Et ideo licet salina sint de Regalibus, ta-
 men redditus ex ipsis fisco prouenientes inter vectiga-
 lia ab Vlpiano numerantur in leg. inter publica §.
 vltim. ff. de verbor. signification. vt notat Bulengerus
 de Imperator. Rom. lib. 9. cap. 21. Iacobus Bonitius
 in tract. de arario lib. 5. cap. 4. Christophorus Besoldus
 in discurs. Polit. de arario cap. 4. num. 13. Gasparus
 klochius tract. Nomico Politico de contribut. cap. 1.
 num. 116. Bodinus de Republica lib. 1. cap. 10. num.
 170. Vnde Titus Liuius lib. Decad. 3. de Bello Persi-
 co, sic asseruit, Vectigal etiam nouum ex salaria an-
 nona statuerunt. Item Piscariæ de Regalibus, vt tradit
 Decius consil. 196. num. 1. Cabedo part. 2. decisione 54.
 Sixtinus de Regalibus lib. 2. cap. 18. num. 12. & tamen
 eorum redditus vectigalia vocantur à Bucero de Re-
 galibus cap. 3. num. 141. Alberico Gentili in Commen-
 tar. ad tit. de verb. significat. leg. inter publica fol. 49. &
 Dominico Arumæo in discurs. Academ. vol. 2. discurs.
 15. n. 65. qui notat in dicta leg. inter publica. vectiga-
 lia piscaria ab Vlpiano vocari, Item Ripatica sunt

Tom. I X.

de Regalibus, vt tradit Bucerus, vbi supra num. 154.
 & Arumæus num. 93. qui tamen eorum prouentus
 vectigalia vocat: quod etiam fecit Maltrillus de
 Magistrat. lib. 3. cap. 10. num. 291. Et tandem licet
 Portus connumerentur inter Regalia, tamen eor-
 um prouentus, qui ad Regem spectant, gabellæ
 nominantur, vt loquitur Arumæus vbi supra volum. 1.
 discurs. 30. cap. 3. num. 44. & alij, quos citat, & se-
 quitur nouissimè Solorzanus de Indiarum iure tom. 2.
 lit. 1. cap. 1. num. 52. & sequent. cui etiam adde Alfarum
 de officio fiscalis, Glossa 20. §. 2. num. 16. & 18. & clarius
 §. 8. num. 114. & patet in dicta leg. inter publica §. fi-
 nal. ff. de verbor. significat. vbi prouentus ex Portu in-
 ter fisci vectigalia apponuntur: & dicitur vectigal
 Portus, & alio nomine Portorium, de quo fit
 mentio in leg. 3. Cod. de vectigal. & de quo etiam fit
 mentio inter vectigalia, quæ Nero abrogare vole-
 bat apud Tacitum lib. 13. & ideo Portorium & vec-
 tical idem sunt, vt patet in leg. cum & plures. §.
 vehiculum ff. locati. Et Tullius in orat. pro Manilio, sic
 habet: Neque ex Portu, neque ex Decumis, neque
 ex scriptura vectigal conseruari potest. Vnde infra
 in responsione ad quartum argumentum probabitur
 ius Tractæ, quod soluitur ex extractione aliquarum
 mercium ex Portu, esse gabellam, & ad illam Cle-
 ricos non teneti, nisi merces negotiationis causa ex-
 traherent. Vnde ad confirmationem supradictorū Al-
 thusius in Politica c. 12. n. 16. docuit quod omne id ex
 quo census fisci accipit vectigal dicitur, vt ait
 ille vectigal portus salinarum, metallorum, piscario-
 rum, &c. quod idem docuit Arumæus de iure publico
 vol. 2. discurs. 20. n. 6. & Besoldus Politia iuridica de
 iurib. Maiestatis. c. 7. n. 8. & Henning. Arniseus de iur.
 Maiestatis, lib. 3. cap. 5. n. 3. 4. & seq.

8. Sed hæc omnia magis verificantur in charta
 signata de qua loquimur, quam quidem nomine Re-
 galiam, sed reuera gabellam esse apertè patet; quia
 eius taxatio est tam magna, & immoderata, cum
 soluantur pro vnica charta aliquando sex Tarenj, vt
 meritò nomen pretij non mereatur: ergo clarè
 apparet habere rationè tributis: sicut antiquitus extra-
 bat vectigal Chariacum, ex quo soluebantur duos folles
 Officialibus pro chartis, vt ex Zonara obseruat Bu-
 lengerus de Imperat. Roman. lib. 9. c. 79. folles autem, id
 est obolus, vt vertit Isaacus Casaubonus exercit. 16
 ad Baronium, erat genus quoddam pecunie. Nec va-
 let dicere, quod sicut Princeps potest valori natu-
 rali, & intrinseco monetæ alium maiorem extrinse-
 cum addere, & sibi applicare pro publica necessi-
 tate subleuanda: ita & in casu nostro licet pretium
 Papyri signati sit excedens, & disproportionatum,
 potuit Rex illud augere pressus tam vigentibus bel-
 lorum necessitatibus. Non valet, inquam hoc dice-
 re: nam respondeo, quod si in casu nostro augmen-
 tum pretij Papyri signati sumitur, vt asserunt aduer-
 sarij, eo pacto quo Princeps accipit augmentum ex-
 trinsecum monetæ: ergo reuera gabellam esse dicen-
 dum est. Probo consequentiam, nam Princeps, vt ob-
 seruat Cabedo part. 2. decis. 45. n. 7. Sixtinus de Regal.
 lib. 2. cap. 7. n. 5. & sequent. Ioannes Kitzolinus tract. de
 re monetaria clas. 5. qu. 1. n. 34. & alij, tunc potest au-
 gere vel minuere valorem monetæ, quando adest
 necessitas publica, cui populus tenetur subuenire, &
 marsupium Principis euacuatum est: & tunc augmen-
 tum monetæ habere rationem gabellæ tradit Maria-
 na de instit. Reg. lib. 3. cap. 8. Basilius Pontius variarum
 disputationum. Relect. 1. de augmento moneta part. 1. pro-
 pos. 4. fol. 514. col. 1. & fol. 516. col. 1. & ideo Bonitius
 tract. de arario, lib. 6. cap. 6. mutationem monetæ po-
 suit, sub Titulo de Vectigalibus extraordinarijs. Sed

S 3

certum

certum est Clericos non teneri ad onera, & tributa pro subleuandis necessitatibus publicis, nisi cum certis conditionibus dispositis à Concilio Lateranensi, quæ habentur in cap. non minus. & cap. aduersus de immunit. Eccles. de quibus ego ipse multa disserui in part. 4. tract. 1. resol. 11. Ergo, &c. Confirmantur supradicta ex eo quod Paulus Layman in Theol. Moral. lib. 3. tract. 3. part. 1. c. 5. n. 7. & alij, loquentes de mutatione monetarum ob publicam necessitatem, supponunt non solum talem mutationem esse gabellam, sed addunt non habere requisita iusti tributii, & continere in se multa inconuenientia: Ergo ex supradictis apparet parum conferre argumentum de augmento pretij monetæ ad augmentum pretij papyri signati, imò nostram sententiam potius confirmare videtur.

9. Et tandem probatur tertio, nostra sententia quod est valde notandum, quia Pragmatica, de qua loquimur, non videtur lata propter bonum publicum ad euitandas falsitates instrumentorum, vt ab aduersariis supponitur: ergo Clerici non tenentur illam obseruare. Probo antecedens: nam non obstante supradicta Pragmatica hodie instrumenta possunt falsificari, vt antea: nam soluto pretio chartæ bullatæ, sigillum illud Regium non efficit, vt aliquis, si velit, non possit illa charta signata aliquid instrumentum, Notarij, vel aliquid mandatum iudicis cum falsa subscriptione efficiere: & certum est, quod non relinquet hoc facere, quia tenetur soluere pretiū chartæ signatæ: ergo manifestè apparet, quod hæc charta signata deseruit tantum ad exigendum eius pretium pro soluendis necessitatibus Regis, non autem ad conseruandam legalitatem scripturarum, & ad falsitates euitandas: nam Respublica hodie manet subiecta etiam fraudibus, vt prius ante chartam signatam subiecta erat. Vnde ex his patet reuera gabellam esse, & idè ad illam soluendam Clericos non teneri.

10. Restat modò respondere ad argumenta contraria: ex quorum solutione magis firmabitur nostra opinio. Respondeo igitur ad primum argumentum, tunc leges, & statuta propter bonum publicum ligare Clericos: quando neque directè, neque indirectè Ecclesiasticam immunitatem lædunt, vt docet Sallas de legib. disp. 14. sect. 8. n. 92. & 93. Baldellus lib. 5. disp. 33. num. 14. Bonacina in Bullam Cænes, disp. 1. quest. 16. sect. 2. punct. 2. num. 12. Aponte in Responsione super censuras Pauli V. fol. 15. Collegium Bononiense in Respons. pro libertate Ecclesiastica, num. 2. Molina de iust. tom. 1. tract. 2. disp. 31. num. 15. Squillante de Privileg. Cleric. cap. 7. dub. 3. num. 94. & alij: sed in nostro casu dictam Pragmaticam lædere immunitatem Ecclesiasticam supra satis iam probatum est. Ergo, &c.

11. Ad secundum argumentum patet responsio ex dictis: nam taxatio chartæ signatæ, de qua loquimur, est ita in ratione pretij excessiua, vt limites iustitiæ omnino excedat: & idè potius onus gabellæ dicendum, quam pretium rei. Nec valet dicere cum Petro Nauarra lib. 3. c. 1. n. 331. & Antonio Fabro de variis numm. debet. solut. c. 1. n. 62. quod sicut impressio signi publici valorem monetæ intrinsecum auget: ita & in nostro casu sigillum Regium auget pretium Papyri signati: nam respondeo cum Layman lib. 3. tract. 3. part. 1. c. 5. n. 4. Ioanne Kitzolio tract. de iure monet. clas. 5. quest. 1. num. 37. & alijs penes ipsum, publicum signum in moneta augere eius valorem tantum in modico, sed in casu nostro sigillum Regium valorem chartæ signatæ vnus grani auget vsque ad Tarenos sex: ergo tale augmentum iniustum esse necessariò dicendum erit. Et si dicas iustificari, quia sumitur propter publicas necessitates subleuan-

das. Respondeo, idè nomen tributii, seu oneris, vel exactiōis subterfugere non posse, ergo, illud soluere Clerici non tenentur.

12. Ad tertium argumentum, quod rex potest aliquando vel ipse facere, vel alijs concedere monopolium circa aliquas merces. Respondeo primò aliquos hæc monopolia absoludè tanquam illicita damnare. Ita Caietanus in 2. 2. quest. 77. art. 1. Sotus de iust. lib. 6. quest. 3. artic. 2. Syluester verb. emptio, 9. 28. Conradus de contractib. disp. 51. propè finem. Rebelius part. 2. lib. 9. quest. 7. num. 5. Layman lib. 3. tract. 4. cap. 17. §. 7. num. 42. & alij. Respondeo secundò. Monopolia magis probabiliter aliquos concedere, si iustum pretium vendendis mercibus imponatur, vt tenent Ioannes Wigers de iust. in 2. 2. tract. 5. cap. 4. dub. 11. num. 63. Bonacina de contractibus, disp. 3. quest. 2. punct. 5. n. 9. & alij: sed hoc tamen non admittunt in mercibus vsu frequentibus, vt est in casu nostro: & maximè ego addo, quando ex illis onus imponeretur Clericis cum violatione Ecclesiasticæ immunitatis, vt accidit ex charta signata. Ergo, &c. Adde quod non bene afferitur ab Aduersarijs exemplum chartarum picurarum, piperis, &c. quia has merces nemo cogitur emere, vt obseruat Lessius lib. 2. cap. 21. dub. 1. n. 149. Reginaldus in pract. tom. 2. lib. 25. cap. 22. num. 327. & alij: & idè nemo grauatur ex earum pretio, nisi qui sponte vult: quod quidem non accidit in casu papyri signati, cuius emptio, omnibus tam necessaria est. Ergo, &c.

13. Ad quartum argumentum. Quod in aliquibus locis Clerici solunt ius tractæ, quando extrahunt à portu aliquas merces. Respondeo talem consuetudinem improbandam esse, sicut illam improbat Ciartinius in conuentionibus forensibus. cap. 31. n. 15. & 16. nominatim refellens Carolum de Grassis, quia Clerici non tenentur, vt dictum est supra, soluere gabellas. Et licet portus sint de Regalibus, tamen id quod imponitur ratione extractionis alicuius mercis à portu gabellam esse, supra etiam probatum est: & idè illam Clerici soluere non tenentur, vt præter Ciartinium docet etiam Soula in Bullam Cænes, cap. 19. disp. 92. conclus. 1. num. 4. & Laurentius Orofius in sù Pina de Rosas lib. 4. cap. 2. fol. mibi 380. & alij. Ergo, &c.

14. Nota tamen quod post hæc scripta peruenerunt ad manus meas erudita Commentaria Sapientissimi Patris Magistri Araujo ex inclita Religione Dominicana Doctoris Hispani, & Sacræ Theologiæ Professoris in celebri Academia Salmanticensi, qui in 1. 2. D. Thomas, quest. 97. disp. 3. sect. 5. latè, & solidè, vt solet, probat nostram sententiam firmans ex multis alijs rationibus Pragmaticam vulgò dictam, *Papel sellado*, esse contra immunitatem Ecclesiasticam, ad illum, & non pigebit.

RESOL. CCXVIII.

An Principes, si per aliqua Statuta disponant de his, qua ad funera, & exequias pertinent, efficiant contra libertatem Ecclesiasticam, & sint excommunicati? Ex part. 1. tract. 2. Res. 65, aliàs 64.

§. 1. **H**ic casus agitur, & discussus fuit tempore Excellentiss. Præregis D. Francisci de Castro, & tunc respondi cum Felino in cap. Eccles. S. Mariae de constit. n. 112. & alios, distinguendo. Vel in simili statuto Princeps disponit de his, quæ spectant ad Clerum, vel cultum diuinum, aut ad animarum salutem, puta de numero Missarum, de candelis, de elemosyna Clericorum & de eorū numero, vel Religiosorum, qui

Quæ hic est infra Resol. 248. & in Resol. 337. in princ.

Sup. hoc eū eisdem auctoribus hic citatis supra in Res. 214. §. Et respondeo, & in alijs eius not.

Sup. hoc in tom. 6. tit. 2. Resol. 3. vlt.